

Izvešće o provedbi Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske 2005 – 2010 za 2007. godinu

1. Uvod

Zaključnim odredbama Nacionalne strategije razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske 2005 – 2010 (u daljnjem tekstu *Strategija*), Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu *Vlada*) obvezuje sva nadležna tijela koja su uključena u provedbu Strategije da o realizaciji mjera za koje su zadužena redovito podnose izvješća sukladno dinamici njihove provedbe, a najmanje jednom godišnje.

Predmetna se izvješća Vladi podnose putem Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo (u daljnjem tekstu *DZIV*), koji izrađuje objedinjeno godišnje izvješće.

Strategija je s obzirom na predviđenu dinamiku provedbe definirala kao kratkoročne one mjere čija je provedba bila planirana u 2005. godini, kao srednjoročne mjere definirane su one iz 2006. i 2007. godine, a kao dugoročne, sve prostale mjere iz Strategije čija se provedba planira do kraja 2010. godine. U tom smislu sve mjere koje su predmet ovoga izvješća predstavljaju srednjoročne mjere iz Strategije.

Slijedom navedenog, DZIV podnosi izvješće o provedbi Strategije za 2007. godinu, kako slijedi.

2. Sažetak pojedinačnih očitovanja tijela i organizacija nadležnih za provedbu Strategije:

Izvešće o provedbi Strategije za 2007. godinu sadrži sažetak pojedinačnih očitovanja sljedećih tijela i organizacija nadležnih za provedbu Strategije:

- Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa (MZOŠ)
- Državni zavod za intelektualno vlasništvo (DZIV)
- Ministarstvo pravosuđa (MP)
- Državno odvjetništvo (DO)
- Ministarstvo financija, Carinska uprava (MFIN / CU)
- Ministarstvo unutarnjih poslova (MUP)
- Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja (MPRRR)
- Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (MINGORP)
- Ministarstvo kulture (MINK)
- Državni inspektorat (DI)
- Hrvatska gospodarska komora (HGK)
- Hrvatska obrtnička komora (HOK)
- Društva za kolektivno ostvarivanje autorskog prava i srodnih prava:
 - o Hrvatska udruga za zaštitu izvođačkih prava – HUZIP
 - o Hrvatsko društvo skladatelja – ZAMP
 - o Udruga za zaštitu, prikupljanje i raspodjelu naknada fonogramskih prava – ZAPRAF
 - o Društvo hrvatskih filmskih redatelja – DHFR.

2.1. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Tijekom 2007. godine Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (u daljnjem tekstu MZOŠ) sudjelovalo je u provedbi odgovarajućih mjera iz Strategije koje su po svojoj naravi bile usmjerene na unapređenje zakonodavnog i institucionalnog okvira Nacionalnog sustava intelektualnog vlasništva (u daljnjem tekstu NSIV), a s obzirom na predviđenu dinamiku provedbe predstavljaju srednjoročne mjere iz Strategije.

Kako je MZOŠ u 2007. godini bilo ministarstvo nadležno za rad DZIV-a, u provedbi gotovo svih mjera iz Strategije u nadležnosti Ministarstva uključen je bio i DZIV.

MZOŠ je temeljem nacrtu prijedloga koje je proučio i priredio DZIV, predložilo i dalo na usvajanje 8 zakona i 5 podzakonskih akata koji su poimence navedeni u odgovarajućem dijelu izvješća DZIV-a.

U suradnji s DZIV-om, Ministarstvo je sudjelovalo u uvođenju žalbenog postupka i Žalbenih vijeća što je realizirano u formalnom smislu, donošenjem odgovarajućih izmjena i dopuna zakona u području prava industrijskog vlasništva.

Provedba srednjoročne mjere vezane uz promjenu organizacijske strukture DZIV-a provedena je u suradnji s MZOŠ tijekom 2007. godine dok je njena potpuna formalna realizacija (donošenje Uredbe o unutarnjem ustroju i pratećeg pravilnika o unutarnjem redu DZIV-a) uslijedila u 2008. godini.

Uz potporu MZOŠ osigurana je primjerena zastupljenost DZIV-a u međunarodnim institucijama, naročito Europskoj patentnoj organizaciji. Osiguravanje primjerene zastupljenosti u Uredu za harmonizaciju na unutarnjem tržištu Europske unije (OHIM) formalno je povezano sa zaključivanjem pristupnih pregovora s Europskom unijom.

Zbog promjena u koncepciji Hrvatskog inovacijskog sustava (HIS) organizacija Informacijskog centra za intelektualno vlasništvo DZIV-a (kratica INCENTIV) u visokom je stupnju dovršena do kraja 2007. godine, u nešto izmijenjenom obliku u odnosu na planiranu. Tijekom 2007. godine osiguran je odgovarajući prostor za INCENTIV, te su dovršeni svi pripremni tehnički i organizacijski poslovi na njegovom otvaranju i početku rada koje je uslijedilo u siječnju 2008. godine.

Glede izobrazbe i obuke relevantnih subjekata u području transfera tehnologije realizirano je hrvatsko izdanje Vodiča za pregovaranje i ugovaranje licenciranja i prijenosa tehnologije, kao i veliki broj radionica vezanih uz komercijalizaciju i transfer tehnologije na akademskim i javnim znanstveno-istraživačkim institucijama.

MZOŠ je surađivalo s DZIV-om u aktivnostima na osnivanju akademije za intelektualno vlasništvo, te je ista formalno uspostavljena kao zasebna organizacijska jedinica u okviru nove organizacijske strukture DZIV-a. Sastavljen je nacrt programa Akademije te je do kraja 2007. godine razrađen program interne izobrazbe.

Tijekom 2007. godine inicirana je i načelno dogovorena daljnja suradnja DZIV-a sa Sveučilištem u Zagrebu na razvoju institucionalnih programa edukacije iz područja intelektualnog vlasništva. Istovremeno je nastavljeno s postojećom izravnom suradnjom s pojedinim fakultetima na edukaciji iz područja intelektualnog vlasništva, te je suradnja proširena i na dodatne fakultete, uz realizaciju predavanja o intelektualnom vlasništvu na ukupno 8 fakulteta ili visokih škola.

2.2. Državni zavod za intelektualno vlasništvo

U provedbi svih mjera Strategije od strane MZOŠ-a uključen je i DZIV, te je u tom dijelu izvješće od strane DZIV-a jednak onome MZOŠ-a.

Razvoj zakonodavnog okvira

U ovom strategijskom segmentu učinjen je veliki napredak pripremom i donošenjem niza propisa što je rezultiralo cjelovitim usklađivanjem zakonodavstva u području intelektualnog vlasništva s pravnom stečevinom Europske unije (u daljnjem tekstu EU). Tijekom 2007. godine doneseni su sljedeći propisi:

- 1) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima (NN 79/07),
- 1) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o patentu (NN 76/2007),
- 2) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o žigu (NN 76/07),
- 3) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o industrijskom dizajnu (NN 76/07),
- 4) Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti (NN 76/07)
- 5) Zakon o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda (NN 76/07),
- 6) Zakon o potvrđivanju Konvencije o priznavanju europskih patenata (Europska patentna konvencija) i akta kojim se mijenja Konvencija o priznavanju europskih patenata, (NN MU 8/07),
- 7) Zakon o potvrđivanju Sporazuma o primjeni članka 65. Konvencije o priznavanju europskih patenata (NN MU 8/07),
- 8) Pravilnik o patentu (NN 117/07),
- 9) Pravilnik o žigu (NN 117/07),
- 10) Pravilnik o dopunama Pravilnika o industrijskom dizajnu (NN 117/07),
- 11) Pravilnik o dopunama Pravilnika o oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama izvornosti (NN 117/07),
- 12) Pravilnik o dopunama Pravilnika o zaštiti topografija poluvodičkih proizvoda (NN 117/07).

Uvođenje žalbenog postupka i vijeća za žalbe u DZIV-u realizirano je tijekom 2007. godine u formalnom smislu, donošenjem odgovarajućih izmjena i dopuna zakonodavstva. Sukladno rokovima predviđenim navedenim izmjenama i dopunama uspostava odgovarajućih žalbenih vijeća je u tijeku, te će početak provedbe žalbenih postupaka započeti 1. lipnja 2008. godine.

Za izradu studije izvedivosti i ocjenu prihvatljivosti preoblikovanja DZIV-a u javnu organizaciju koja se samofinancira zatražena financijska potpora iz raspoloživog programa Kraljevine Švedske kojeg realizira MVPEI. Stoga je provedba ove mjere odgođena u odnosu na planiranu dinamiku slijedom dinamike realizacije navedenog programa. U prosincu 2007. godine potvrđeno je odobravanje traženih financijskih sredstava a javni natječaj i izbor izvođača ovog projekta realizirani su u prvom tromjesečju 2008.

Potpuna formalna realizacija srednjoročne mjere vezane uz promjenu organizacijske strukture DZIV-a u kombiniranu i prilagodljivu funkcionalno-projektну organizaciju bila je planirana do kraja 2007. godine. Kao formalni okvir za provedbu ove mjere u zadnjem

tromjesečju u proceduru je upućen prijedlog odgovarajuće uredbe o novoj organizacijskoj strukturi DZIV-a.¹

Osiguranje visokih normi u primjeni, razvoju i provedbi zakona i propisa te relevantnih međunarodnih sporazuma postignuto je kumulativnom realizacijom svih navedenih mjera.

U dosadašnjoj provedbi Strategije osigurana je primjerena zastupljenost u međunarodnim institucijama. To se posebno odnosi na zastupljenost hrvatskih predstavnika u radu upravnih i stručnih tijela Europske patentne organizacije. Tijekom 2007. godine obavljani su svi stručni, zakonodavni i politički poslovi na pristupanju (Europskoj patentnoj konvenciji temeljem čega je promijenjen i status hrvatske delegacije u radu EPO-a.

Zastupljenost u upravljačkim i stručnim tijelima Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo (u daljnjem tekstu WIPO) dalje je unaprjeđena aktivnim sudjelovanjem predstavnika Hrvatske kao zemlje članice WIPO-a, ali je potrebno dalje raditi na osiguravanju primjerene zastupljenosti na odgovarajućim upravljačkim mjestima u spomenutim organizacijama, za što je nužno osigurati i koordinaciju aktivnosti s odgovarajućim hrvatskim diplomatskim predstavništvima. Naime, do sada niti jedan stručnjak iz Republike Hrvatske ne obnaša nikakvu upravljačku dužnost na bilo kojoj upravljačkoj razini u navedenim organizacijama iako kao zemlja imamo odličan međunarodni profil u ovom području i zasigurno imamo nekolicinu optimalnih kandidata za pojedine upravljačke položaje.

Osiguravanje primjerene zastupljenosti u Uredu za harmonizaciju na unutarnjem tržištu EU (OHIM) formalno je povezano sa zaključivanjem pristupnih pregovora s EU, te se nije mogao osigurati niti status promatrača u Upravnom vijeću OHIM-a, ali je omogućeno sudjelovanje predstavnika Hrvatske u tehničkim koordinacijskim aktivnostima između nacionalnih ureda za intelektualno vlasništvo zemalja članica EU-a i OHIM-a, što se redovito odvijalo tijekom 2007. godine.

Unaprjeđenje primjene intelektualnog vlasništva kao razvojnog resursa

U dosadašnjem razdoblju provedbe Strategije realiziran je veći broj srednjoročnih mjera na unaprjeđenju primjene intelektualnog vlasništva kao razvojnog resursa, ili su iste u naprednoj fazi realizacije.

Tijekom 2007. godine dovršen je u potpunosti prijevod VIII. izdanja Međunarodne klasifikacije patenata na hrvatski jezik, kao iznimno složenog razredbenog sustava koji omogućava djelotvornu i široku primjenu patentnih informacija. Zbog promjene u strukturi ovog izdanja Klasifikacije u odnosu na dosadašnju (uspostava osnovne i napredne razine) provedba ove mjere zahtijevala je obiman stručni i tehnički posao koji je uspješno dovršen krajem 2007. godine. Sukladno izvorniku, osnovna razina Klasifikacije izdana je u tiskanom i elektroničkom obliku, a napredna razina Klasifikacije samo u elektroničkom izdanju.

Zbog određenih promjena u koncepciji Hrvatskog inovacijskog sustava organizacija informacijskog centra DZIV-a dovršena je do kraja 2007. godine u nešto izmijenjenom obliku u odnosu na planiranu. Tijekom 2007. godine DZIV je osigurao odgovarajući radni prostor za

¹ Međutim, zbog određenog zastoja do kojeg je došlo slijedom parlamentarnih izbora u studenom 2007. godine i prateće rekonstrukcije tijela izvršne vlasti došlo je do određenog kašnjenja, te je Uredba donesena u ožujku 2008. godine, a prateći Pravilnik o unutarnjem redu DZIV-a u travnju 2008. Realizacija ove mjere također je dijelom vezana uz implementaciju gore navedenog projekta financiranog sredstvima bilateralne pomoći Kraljevine Švedske.

informativni centar za intelektualno vlasništvo (kratica INCENTIV), te su do kraja 2007. izvršeni svi pripremni tehnički i organizacijski radovi na njegovom otvaranju. INCENTIV je službeno započeo s radom u siječnju 2008. godine, a otvorila ga je gospođa Alison Bremelow, predsjednica Europskog patentnog ureda.

Krajem 2007. godine inicirano je uspostavljanje nacionalne nagrade za istaknutog inovatora pojedinca i inovativnu tvrtku iz programa suradnje Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo sa zemljama članicama. U tijeku je razrada sustava kriterija i uspostava suradnje s odgovarajućim institucijama HIS-a na organizaciji budućih dodjela godišnjih nagrada u ovim kategorijama.

Uspješno su realizirane mjere vezane uz izobrazbu i obuku relevantnih subjekata u području transfera tehnologije kao primjerice hrvatsko izdanje Priručnika za obuku za pregovaranje o sporazumima o licenciranju tehnologije, te veliki broj radionica vezanih uz komercijalizaciju i transfer tehnologije na akademskim i znanstveno-istraživačkim institucijama.

DZIV je u suradnji s WIPO-om organizirao inicijalni i napredni seminar o intelektualnom vlasništvu za znanstvenoistraživačke institucije, a daljnje edukacijske aktivnosti tijekom 2007. godine realizirao je MZOŠ u okviru prethodno navedenog projekta iz programa CARDS. Također, DZIV već dugi niz godina surađuje s znanstveno-istraživačkim institucijama na edukaciji u području intelektualnog vlasništva.

Opsežniju studiju o potrebama malih i srednjih poduzeća vezanih uz edukaciju u području intelektualnog vlasništva DZIV je proveo tijekom 2007. godine u okviru sudjelovanja u projektu «*Intellectual Property for Innovation – IP4INNO*» iz Šestog okvirnog programa EU. Daljnje mjere vezane uz razvoj uslužnog programa koji će gospodarskim subjektima (u prvom redu malim i srednjim poduzećima) pomagati u povećanju konkurentnosti u vezi s intelektualnim vlasništvom u najvećoj mjeri će se realizirati dovršetkom implementacije ovog projekta koja se planira do kraja 2008. godine².

Suradnja DZIV-a sa Državnim zavodom za statistiku (DZS), započeta u prethodnom izvještajnom razdoblju, radi razvoja sadržaja i strukture statističkih podataka o intelektualnom vlasništvu, modela njihova prikupljanja, obrade i objavljivanja kao temelja za pouzdano makroekonomsko praćenje i odlučivanje o intelektualnom vlasništvu u gospodarstvu RH, nastavljena je tijekom 2007. godine te je u studenom 2007. godine dovršena i objavljena Studija o ekonomskom doprinosu djelatnosti temeljenih na autorskom pravu u gospodarstvu RH. Studija je realizirana uz angažman domaćih i stranih stručnjaka te potporu WIPO-a. Planira se trajni nastavak aktivnosti na daljnjem ostvarivanju ove mjere i u ostalim aspektima intelektualnog vlasništva.

Mjere vezane uz prijedlog prilagodbe poreznog sustava u smislu poticaja aktivnoj poduzetničkoj uporabi intelektualnog vlasništva na nacionalnoj i međunarodnoj razini, te razvoju financijsko knjigovodstvenih metoda poslovnog evidentiranja, kapitalizacije i procjene vrijednosti intelektualnog vlasništva kao nematerijalne aktive nisu realizirane kako je planirano. Do toga je došlo zbog angažmana DZIV-a i MFIN-a na prioritarnijim aktivnostima iz odgovarajućih nadležnosti. Realizacija ove mjere planira se u razdoblju planiranom za realizaciju dugoročnih mjera.

² Putem spomenutog projekta IP4INNO DZIV je tijekom 2007. godine započeo aktivnosti na iniciranju i podupiranju formiranja specijaliziranih agencija za evaluaciju, medijaciju i druge suvremene i razvijene usluge u menadžmentu intelektualnog vlasništva. Ova mjera ima kontinuirani karakter te se njezina značajnija realizacija očekuje kao rezultat implementacije projekta IP4INNO.

DZIV je tijekom 2007. realizirao određene aktivnosti na praktičnoj bilateralnoj suradnji sa nacionalnim uredima za intelektualno vlasništvo Danske i Švedske radi izravnog uvida i odgovarajuće primjene najboljih svjetskih iskustava upotrebe intelektualnog vlasništva kao čimbenika gospodarskog rasta. Suradnja se odvijala prvenstveno u okviru projekta iz programa tehničke pomoći CARDS kojeg je DZIV bio korisnik, a čija realizacija je okončana početkom 2008. godine. Nastavak realizacije ove mjere planira se u razdoblju planiranom za realizaciju dugoročnih mjera.

Društva za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava (u daljnjem tekst DKO)

Realizacija svih planiranih kratkoročnih mjera u nadležnosti MZOŠ-a i DZIV-a realizirana je u prethodnom izvještajnom razdoblju ili tijekom 2007. godine.

Realizacija srednjoročnih mjera bila je u nadležnosti samih DKO-ova, pri čemu su DZIV i MZOŠ osigurali odgovarajuću potporu.

Drugi sudionici sustava intelektualnog vlasništva

Uspostavljanje fakultativnog registra odnosno baze podataka s neobveznim tj. dragovoljnim upisom nositelja odnosno komercijalnih predstavnika nositelja prava intelektualnog vlasništva, za potporu provedbi prava od strane nadležnih tijela, nije realiziran u srednjoročnom razdoblju kako je planirano, budući da je isto bilo planirano u okviru realizacije odgovarajućeg projekata iz programa PHARE čija realizacija općenito kasni na nacionalnoj razini. Ostvarivanje ove mjere planira se u narednom razdoblju u okviru spomenutog projekta.

DZIV je tijekom prethodnog izvještajnog razdoblja osigurao sve preduvjete za provedbu stručnih ispita za zastupnike u području prava intelektualnog vlasništva kako je to predviđeno zakonom, te putem niza stručnih skupova i seminara osigurao mogućnost prethodne pripreme kandidata. Tijekom 2007. godine DZIV je organizirao i provodio stručne ispite u skladu s dinamikom prijave kandidata³.

DZIV je tijekom 2007. godine kao i u prethodnom razdoblju poticao razvoj sudskih stručnjaka za sporove u području prava intelektualnog vlasništva, konzultanata i menadžera putem javnih seminara iz područja intelektualnog vlasništva realiziranih u okviru spomenutih programa tehničke pomoći EU iz programa CARDS te projekta IP4INNO. S obzirom na trajni karakter ove mjere, njezina puna realizacija očekuje se u okviru realizacije dugoročnih mjera. Slično vrijedi i za mjeru vezanu uz suradnju s Agencijom za zaštitu tržišnog natjecanja, s kojom se planira jačanje suradnje tijekom 2008. godine.

³ Usprkos poticajima od strane DZIV-a, do kraja 2007. godine nije osnovana Komora niti donesen Kodeks o poslovanju i pravila o tarifama ovlaštenih zastupnika, kako je bilo planirano srednjoročnim mjerama. Isto se očekuje tijekom 2008. godine, s obzirom da su odgovarajuće pripreme u tijeku.

Podizanje svijesti o pravu intelektualnog vlasništva, obuka i obrazovanje

Radi kontinuiranog poučavanja o svim aspektima intelektualnog vlasništva, prvenstveno svojih djelatnika, ali i svih dionika NSIV-a i drugih zainteresiranih skupina i pojedinaca, DZIV je i tijekom 2007. godine, kao i u prethodnom razdoblju, realizirao veliki broj aktivnosti.

Dovršeni su pripremni koraci na osnovanju akademije za intelektualno vlasništvo DZIV-a, te je ista formalno uspostavljena kao zasebna organizacijska jedinica u okviru nove organizacijske strukture DZIV-a. Sastavljen je nacrt programa Akademije te je do kraja 2007. godine razrađen dio programa interne izobrazbe. Nastavljena je suradnja s Akademijom WIPO-a na razvoju i implementaciji zajedničkih projekata, te je dogovorena organizacija Ljetne škole intelektualnog vlasništva (inačica iste škole koja se organizira u Ženevi) koja će biti održana u Dubrovniku krajem lipnja 2008. godine, u suradnji sa Sveučilištem u Dubrovniku. Također su započete pripreme na lokalizaciji (prijevodu na hrvatski jezik i implementacija uz stručno-organizacijsku potporu DZIV-a) WIPO-ovog modula učenja na daljinu koji se odnosi na osnove intelektualnog vlasništva, a koji će otpočeti tijekom 2008. godine. Modul je namijenjen široj zainteresiranoj javnosti koja će se ubuduće putem ovog modula moći educirati o osnovama intelektualnog vlasništva besplatno, na hrvatskom jeziku i uz jednaku dostupnost bez obzira na zemljopisnu lokaciju.

DZIV je tijekom 2007. inicirao i načelno dogovorio daljnju suradnju sa Sveučilištem u Zagrebu na razvoju institucionalnih programa edukacije iz područja intelektualnog vlasništva. Istovremeno je DZIV nastavio s postojećom izravnom suradnjom s pojedinim fakultetima na edukaciji iz područja intelektualnog vlasništva, te je suradnja proširena i na dodatne fakultete, uz realizaciju predavanja o intelektualnom vlasništvu na ukupno 8 fakulteta ili visokih škola.

Također, DZIV je tijekom 2007. godine u suradnji s drugim organizacijama i u okviru ranije spomenutog projekta iz programa CARDS organizirao 4 javna seminara ili stručna skupa, 7 nastupa s informacijskim prostorom na javnim priredbama (prvenstveno gospodarskim sajmovima i sajmovima inovacija) u različitim regijama Hrvatske. Uz to DZIV je putem aktivnosti obilježavanja Svjetskog dana intelektualnog vlasništva (26. travnja) i drugih promotivno-medijskih aktivnosti radio na ukupnom povećanju javne svijesti o društvenoj ulozi sustava zaštite intelektualnog vlasništva u hrvatskoj javnosti.

2.3. Ministarstvo pravosuđa

Tijekom 2007. godine Ministarstvo pravosuđa (u daljnjem tekstu MP) je u suradnji s DZIV-om i Državnim zavodom za statistiku izradilo modele statističkih praćenja i istraživanja podataka o povredama intelektualnog vlasništva za prekršajne, općinske i trgovačke sudove, za Visoki prekršajni sud, Visoki trgovački sud i Upravni sud Republike Hrvatske, pri čemu je posebno razrađeno praćenje kaznenopravne i prekršajno-pravne zaštite od povreda intelektualnog vlasništva a posebno praćenje građanskopravne zaštite kod trgovačkih sudova i Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske.

Naprijed navedenim sudovima dostavljeni su zahtjevi za praćenje predmeta o povredama prava intelektualnog vlasništva kao i obrasci koje su sudovi dužni ispunjavati i redovno dostavljati MP-u, pri čemu su sudovi ove podatke dužni pratiti mjesečno a trebaju ih dostavljati tromjesečno MP-u. Ovakav model praćenja sudskih predmeta o povredama prava intelektualnog vlasništva predstavlja znatan pomak u odnosu da dosadašnju praksu sudova u praćenju ovih povreda.

MP će, na temelju naprijed navedenih podataka, izrađivati godišnja izvješća, i to kako za 2007. godinu tako i za naredne godine, a izvješće će sadržavati podatke o broju predmeta, vrsti povreda i presudama, kao i rokovima u kojima su presude donesene. Ova će godišnja izvješća biti objavljena na web stranicama MP-a, a dostavljati će se i DZIV-u.

Nadalje, u okviru Pravosudne akademije posebno se provodi izobrazba i obuka sudaca i državnih odvjetnika o zaštiti intelektualnog vlasništva čime je omogućena specijalizacija sudaca i državnih odvjetnika za ovo pravno područje.

2.4. Državno odvjetništvo

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske prati kroz mjesečna i tromjesečna izvješća kaznene predmete vezane za povredu prava intelektualnog vlasništva s time da se u tromjesečnim izvješćima predmeti prate pojedinačno s naznakom radnji koje su poduzete od zaprimanja kaznene prijave pa do donošenja presude.

Državno odvjetništvo ističe da ne posjeduje računalni sustav za praćenje rada na predmetima, već se radi o klasičnim upisnicima predmeta koji ne predstavljaju bazu podataka koja bi bila usporediva s takvim bazama drugih državnih tijela. Ipak, u tijeku je izrada programa za vođenje elektroničkog upisnika čiji se završetak očekuje krajem 2008. godine.

Državni odvjetnici, u skladu s programom Pravosudne akademije, sudjeluju u realizaciji edukativnih programa koji se odnose na provedbu prava intelektualnog vlasništva.

2.5. Ministarstvo financija, Carinska uprava, Središnji ured

Ministarstvo financija (u daljnjem tekstu (MFIN) , kao stručni nositelj izrade propisa, tijekom 2007. godine Vladi je predložilo donošenje Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o provedbi carinskih mjera u vezi s robom za koju postoji sumnja da povrjeđuje određena prava intelektualnog vlasništva.

Donošenjem Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o provedbi carinskih mjera u vezi s robom za koju postoji sumnja da povrjeđuje određena prava intelektualnog vlasništva («Narodne novine», broj 82/07) dana 8. kolovoza 2007. godine, kada je i stupila na snagu, u cijelosti je i uspješno završen proces sustavnog usklađivanja cjelokupnog hrvatskog carinskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije u području carinske zaštite prava intelektualnog vlasništva.

Predmetne izmjene i dopune Uredbe odnose se na područje iznimki od primjene carinskih mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva, što u svome bitnome sadržaju podrazumijeva drugačiji režim primjene carinskih mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva na robu u poštanskom prometu, te na institut takozvanog pojednostavljenog postupka uništenja robe kojom se povrjeđuje pravo intelektualnog vlasništva.

Usvojenim izmjenama i dopunama tako se omogućuje da se carinske mjere za zaštitu prava intelektualnog vlasništva mogu u cijelosti primjenjivati na sve poštanske pošiljke neovisno o vrijednosti i količini robe, što je osobito važno obzirom na raširenu praksu narudžbi sumnjivih proizvoda putem interneta, te njihovog slanja poštanskim pošiljkama.

Glede unapređenja institucionalnog okvira, MFIN je poduzelo sljedeće aktivnost na ostvarenju mjera iz Strategije:

- na internetskim stanicama Carinske uprave objavljeni su propisi koji se odnose na novi režim carinskih mjera protiv povrede prava intelektualnog vlasništva, sa svim priložima Uredbe uključujući i propisane obrasce,
- u sklopu programa PHARE 2006 «*Strengthening of the Capacity to Enforce the IPRs in Croatia*» predložilo je nabavu odnosno opremanje carinskih ispostava (ukupno njih 108) digitalnim kamerama za snimanje robe kojom se povređuje pravo intelektualnog vlasništva,
- ostvareno je puno zapošljavanje potrebnog broja djelatnika u Odsjeku za zaštitu intelektualnog vlasništva.

Carinska uprava je inicirala proširenje suradnje s Državnim inspektoratom i MUP-om na način da je tijekom 2007. godine započela s sustavnim radom na izvještavanju drugih provedbenih tijela o sumnji u povredu prava intelektualnog vlasništva s robom koja je predmet carinskog postupanja u najširem smislu.

Osim navedenoga, u suradnji s MUP-om, DZIV-om i Državnim inspektoratom osnovana je Radna skupina za praćenje statističkih podataka o povredama prava intelektualnog vlasništva i *ad hoc* Radna skupina za koordinaciju i praćenje aktivnosti tijela nadležnih za provedbu mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva.

Također je tijekom 2007. godine od strane Carinske uprave inicirana i suradnja s Agencijom za lijekove i medicinske proizvode, te Farmaceutskom inspekcijom Ministarstvom zdravstva te je provedena posebna operativna akcija kontrole carinjenja poštanskih i kurirskih pošiljaka sa svrhom uvida u problematiku carinjenja sumnjive robe sa stajališta krivotvorenja lijekova.

2.6. Ministarstvo unutarnjih poslova

Tijekom 2007. godine započeto je s ustrojavanjem Policijskog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta te Odsjeka za kompjutorski kriminalitet i zaštitu intelektualnog vlasništva u policijskim upravama I. i II. kategorije (Zagreb, Split, Rijeka i Osijek).

U tijeku je nabava opreme za forenziku (računala) koja se provodi kroz PHARE Program «*Strengthening of the capacity to enforce intellectual property rights in Croatia*».

Provodi se usklađivanje Zakona o kaznenom postupku s odredbama Konvencije o kibernetičkom kriminalu, odnosno korištenje mjera iz članka 180. Zakona o kaznenom postupku kod kaznenih djela povrede autorskog i srodnih prava, kao i reguliranje provedbenih mjera navedenih u Konvenciji.

2.7. Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

Na području zaštite oznaka izvornosti, oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka tradicionalnog ugleda hrane, odredbe novog Zakona o hrani («Narodne novine», broj 46/07) su većim dijelom usklađene s Uredbom Vijeća (EZ-a) br. 510/2006 od 20. ožujka 2006. godine o zaštiti zemljopisnih oznaka i oznaka izvornosti poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda te s Uredbom Vijeća (EZ-a) br. 509/2006 od 20. ožujka 2006. godine o poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima kao garantirano tradicionalnim specijalitetima.

Nadalje, Pravilnik o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla hrane («Narodne novine», broj 80/05 i 11/07) kao i Pravilnik o priznavanju posebnih svojstava

hrane i dodjeli oznake «Tradicionalni ugled» («Narodne novine», broj 127/05) su i dalje na snazi.

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja ističe da je predviđeno daljnje usklađivanje gore navedenih pravilnika s relevantnim propisima Europske unije odnosno daljnje usklađivanje ovih pravilnika s implementacijskim uredbama gore navedenih Uredbi Vijeća.

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja nadalje ističe da nije moguće potpuno usklađivanje hrvatskog zakonodavstva u području zaštite oznaka izvornosti, oznaka zemljopisnog podrijetla i oznaka tradicionalnog ugleda hrane s relevantnim zakonodavstvom Europske unije iz razloga što se Uredba Vijeća (EZ-a) br. 510/2006 primjenjuje i na poljoprivredne proizvode koji nisu namijenjeni konzumaciji ljudi, a ti proizvodi nisu obuhvaćeni Zakonom o hrani i Pravilnikom o oznakama izvornosti i oznakama zemljopisnog podrijetla hrane.

Slijedom navedenoga, Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja navodi da će se, zaključno s drugim kvartalom 2008. godine, donijeti Zakon o oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, čime će se omogućiti potpuno usklađivanje zakonodavstva Republike Hrvatske s relevantnim *acquis*-om u ovome području, a zaštita navedenih oznaka bit će u isključivoj nadležnosti Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

2.8. Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

Na sjednici Vlade Republike Hrvatske je krajem 2007. godine prihvaćen dokument pod nazivom «Industrijska politika Republike Hrvatske u pripremi za članstvo u Europskoj uniji». Na temelju ovoga dokumenta u Ministarstvu gospodarstva, rada i poduzetništva u pripremi je osnivanje novog Odjela za intelektualno vlasništvo, inovacije i nove tehnologije.

Strateški smjer nove industrijske politike je usmjeren na razvoj, provedbu i koordinaciju nacionalnih politika, strategija i aktivnosti razvoja poduzetništva i koordinaciju s odgovarajućim politikama Europske unije.

Cilj novog pristupa industrijskoj politici je jačanje konkurentnosti i održivosti domaće industrije. Mjere industrijske politike su usmjerene na snažnu podršku aktivnostima poduzetnika u preusmjeravanju na nove proizvode, primjenu novih znanja i tehnologija kao i jačanje inovacija, pri čemu ta podrška podrazumijeva i preusmjeravanje državnih sredstava na kvalitetne projekte i one aktivnosti poduzetnika koje jamče rast, te njihovo usklađivanje s europskim normama i politikom tzv. «manjih ali kvalitetnijih potpora».

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva je, kao nositelj stručne izrade Prijedloga Zakona o trgovini, izvršilo svoje srednjoročne obveze određene u Nacionalnoj strategiji razvoja sustava intelektualnog vlasništva Republike Hrvatske 2005-2010, s obzirom na činjenicu da je Prijedlog Zakona o trgovini prihvaćen na 3. sjednici Hrvatskog Sabora, dana 28. ožujka 2008. godine, te je s primjedbama i prijedlozima upućen predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga Zakona.

2.9. Ministarstvo kulture

U provedbi Strategije, u dijelu koji se odnosi na društva za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava a vezano uz prikupljanje naknade za javnu posudbu, Ministarstvo kulture ističe da navedena srednjoročna mjera u 2007. godini nije provedena iz razloga što još uvijek nisu

osnovane udruge nositelja prava koje bi obavljale kolektivno ostvarivanje prava na naknadu za javnu posudbu.

Napominje se da su u tijeku konzultacije između Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu i mreže narodnih knjižnica te da će se Ministarstvo kulture, nakon što budu osnovane udruge nositelja prava, uključiti u pregovore oko osiguranja sredstava za isplatu navedene naknade.

2.10. Državni inspektorat

U 2007. godini izrađene su Nadopuna upute za postupanje po Zakonu o patentu, Nadopuna upute za postupanje po Zakonu o žigu, Nadopuna upute za postupanje po Zakonu o autorskom pravu i srodnim pravima i Uputa za pretragu baze podataka za žigove na službenim stranicama DZIV-a.

Tijekom 2007. godine gospodarski inspektori Državnog inspektorata Republike Hrvatske prisustvovali su sljedećim seminarima, savjetovanjima i radionicama:

- Seminar o ugovoru o suradnji na području patenata (PCT),
- Seminar o međunarodnim sustavima zaštite žigova i industrijskog dizajna,
- Pravo intelektualnog vlasništva – zaštita softvera,
- Novele zakona u području prava intelektualnog vlasništva iz 2007. godine; kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava,
- «Windays poslovno-tehnološka konferencija».

Djelatnici Odjela intelektualnog vlasništva pružaju stručnu pomoć gospodarskim inspektorima na terenu u vidu pretrage baze podataka DZIV i dostave tih podataka i stručnu pomoć za postupanje u nadzoru.

U sjedištu Državnog inspektorata, radi unapređivanja rada i ujednačavanja postupanja inspektora, te kontinuirane izobrazbe inspektora unutar Službe općih poslova ustrojen je Odjel kontrolno – instruktivnog nadzora i unapređenja rada, a unutar Službe upravljanja ljudskim resursima Odjel izobrazbe.

U 2007. godini je formirana Radna skupina za koordinaciju i praćenje aktivnosti tijela nadležnih za provedbu mjera za zaštitu prava intelektualnog vlasništva koju, osim predstavnika Državnog inspektorata čine i predstavnici Ministarstva financija – Carinske uprave, Ministarstva unutarnjih poslova, Državnog zavoda za intelektualno vlasništvo i Ministarstva pravosuđa, a cilj koje je razrada mehanizama suradnje.

Tijekom 2007. godine ustrojene su nove web stranice Državnog inspektorata (Internet i intranet) te su za potrebe jačanja svijesti i pružanja javnosti statističkih podataka o provedbi zaštite prava intelektualnog vlasništva izrađeni tekstovi koji se odnose na područje zaštite prava intelektualnog vlasništva. Također su redovito objavljivane najnovije vijesti iz područja intelektualnog vlasništva.

Državni inspektorat je sudjelovao u nekoliko TV emisija vezano na prava intelektualnog vlasništva te su dati odgovori na sva pitanja medija vezano za to područje nadzora.

2.11. Interesne skupine

2.11.1. Hrvatska gospodarska komora

Članovi Zajednice za inventivni rad Hrvatske gospodarske komore (u daljnjem tekstu HGK) sudjelovali su na svim skupovima i seminarima u području zaštite prava intelektualnog vlasništva koje je organizirao DZIV.

Također, HGK putem Zajednice za inventivni rad distribuira sve informacije o provedbi Nacionalne strategije putem projekata i radionica koje organizira DZIV.

U suradnji sa Zavodom su na izložbama inovacija organizirana stručna predavanja za promidžbu zaštite prava intelektualnog vlasništva kao uvjeta za komercijalizaciju inovacija.

Zajednica za inventivni rad Hrvatske gospodarske komore izdala je publikaciju "Inovacijsko okružje u Hrvatskoj" koja se koristi kao poveznica na Internet stranici DZIV-a: Projekt ip4inno u okviru 6. Okvirnog programa za istraživanje i razvoj.

U okviru provedbe srednjoročne mjere «Podizanje svijesti o pravu intelektualnog vlasništva, obuka i obrazovanje», HGK distribuira informacije u području zaštite intelektualnog vlasništva svojim članovima i sudjeluje u sustavu dopunskog stručnog usavršavanja u okviru aktivnosti i programa rada Zajednice za inventivni rad u Sektoru za industriju, u okviru djelovanja Zajednice za unaprjeđenje intelektualnog kapitala u Hrvatskoj gospodarskoj komori (izdan je «Priručnik za upravljanje intelektualnim kapitalom u tvrtkama»), kroz programe rada i aktivnosti strukovnih udruženja i Zajednica HGK i Sektora za poslovno obrazovanje HGK, izdavanjem Biltena i provedbom projekata «Euro-Info-Komunikacijskog Centra», te organizacijom seminara u okviru Projekta TAIEX u središnjici i u Županijskim komorama u području zaštite intelektualnog vlasništva.

2.11.2. Hrvatska obrtnička komora

Hrvatska obrtnička komora (u daljnjem tekstu HOK) izražava želju da i ona, uz nositelje Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva i HGK, bude uključena u izradu studije o malim i srednjim poduzećima i industrijskom vlasništvu. Također izražava želju da sudjeluje u zajedničkoj izradi informacijskih proizvoda i usluga u području intelektualnog vlasništva te predlaže da i njeni predstavnici, kao zastupnici interesa obrtnika – inovatora, budu uključeni u suradnju s udrugama inovatora/izumitelja.

2.12. Društva za kolektivno ostvarivanje autorskog prava i srodnih prava

U 2007. godini Hrvatsko društvo skladatelja (u daljnjem tekstu HDS), kao zajedničko tijelo četiriju udruga (Hrvatsko društvo skladatelja – HDS ZAMP, Hrvatska udruga za zaštitu izvođačkih prava – HUZIP, Udruga za zaštitu, prikupljanje i raspodjelu naknada fonogramskih prava – ZAPRAF i Društvo hrvatskih filmskih redatelja – DHFR) uvelo je sustav naknada nositeljima autorskog i srodnih prava na glazbenim i audiovizualnim djelima, za reproduciranje autorskih djela za privatno ili drugo vlastito korištenje («privatno kopiranje»).

Iako je Vijeće stručnjaka 2006. godine zaključilo da nisu osnovane primjedbe HGK i HOK-a na predloženi cjenik, udruge nisu koristile taj cjenik nego su težile ugovornom rješenju, što je rezultiralo postizanjem sporazuma s HGK-om i nižom visinom naknada koje se postupno povećavaju, nakon čega su zaključeni opći ugovori s dvjema udrugama korisnika – s uvoznicima uređaja i medije, te pojedinačni ugovori s korisnicima. Tijekom 2007. godine postignut je obuhvat i najvećeg broja korisnika koji ujedno obuhvaćaju najveći dio tržišta a naplata obveza se odvija u skladu s ugovorom preuzetim obvezama.

Dana 12. siječnja 2007. godine društva za kolektivno ostvarivanje prava su sa HGK-om zaključili Sporazum o osnovnim načelima i uvjetima za ostvarivanje prava na naknadu za reproduciranje autorskog djela za privatno ili drugo vlastito korištenje (koji je dana 15. veljače 2008. godine nadopunjen Aneksom).

Temeljem navedenog Sporazuma, donesen je konačni Cjenik naknada za reproduciranje autorskih djela za privatno ili drugo vlastito korištenje, koji je objavljen u Hrvatskom glasniku intelektualnog vlasništva broj 4/2007 od 30. travnja 2007 godine, te je HDS ZAMP u ime svih nositelja prava započeo s evidentiranjem korisnika i obavljanjem naplate propisane naknade.

U pogledu naknade za javnu posudbu autorskih djela, HUZIP ističe da je ostvarivanje prava na ovu naknadu moguće provesti jedino putem udruga za kolektivno ostvarivanje, a nositelji prava u odnosu na koje se pravo javne posudbe najviše primjenjuje (autori književnih djela, ilustratori, prevoditelji) još uvijek nisu osnovali takvu udruhu makar za to nema nikakvih niti pravnih niti administrativnih zapreka.

Nadalje, HDS – ZAMP je u ime svih udruga nositelja prava tijekom 2007. godine potpisao i Ugovor o uvjetima za ostvarivanje prava na naknadu za reproduciranje autorskog djela za privatno ili drugo vlastito korištenje s Hrvatskom udrugom distributera novih tehnologije (HUDNT), s Hrvatskom udrugom uvoznika i distributera informatičkih, elektroničkih i telekomunikacijskih proizvoda (HUVEL), kao i s individualnim korisnicima koji nisu članovi niti jedne udruge, ukupno 80 uvoznika, obveznika plaćanja naknade.

Tijekom 2007. godine počela je i primjena općeg ugovora koji je potkraj 2006. godine zaključen s HOK-om i kojim je izmijenjen najveći dio dotadašnjih odredbi pravilnika HDS-a, HUZIP-a i ZAPRAF-a o naknadama za korištenje glazbenih djela. Ugovorom su prihvaćeni svi zahtjevi i primjedbe korisnika glede utjecaja pojedinih parametara za određivanje naknada, kao što su zemljopisni položaj, veličina grada/mjesta, radno vrijeme, utjecaj turističke sezone i slično, kao i međusobni odnos tih parametara.

Na ugovornoj osnovi riješen je odnos s koncesionarima televizijskih postaja (osim onih s nacionalnom koncesijom i Televizije Z-1) pa je zaključen opći ugovor s udrugom tih koncesionara, NUT-om.

DHFR je tijekom 2007. godine donijelo nekoliko odluka koje su iznimno važne za sustav kolektivne zaštite audiovizualnih autorskih djela, a to su Odluka o potvrđivanju Pravilnika o obavljanju poslova zaštite i ostvarivanja autorskih prava na kinematografskim i drugim audiovizualnim djelima, kojom su postavljeni temelji za obavljanje djelatnosti kolektivnog ostvarivanja autorskih prava pri priopćavanju javnosti audiovizualnih djela u kabelskoj retransmisiji (radiodifuzijskom reemitiranju), autorskih prava na naknadu za reproduciranje audiovizualnih djela za privatno ili drugo vlastito korištenje i prava filmskog producenta (proizvođača videograma) na naknadu za reproduciranje audiovizualnih djela za privatno ili drugo vlastito korištenje, te Odluka o izmjenama i dopunama Statuta DHFR-a kojom su odredbe Statuta preciznije usklađene sa zahtjevima kolektivne zaštite audiovizualnih djela te su u redovito članstvo uvršteni i filmski scenaristi, a u pridruženo članstvo su, isključivo radi ostvarivanja prava u sustavu kolektivne zaštite audiovizualnih djela, uvršteni filmski producenti i svi oni autori audiovizualnih djela koji nisu redoviti članovi Društva.

Nadalje, izrađeni su i obrasci za prijavu audiovizualnih djela i obrazac punomoći DHFR-a, čime su ispunjeni svi preduvjeti za realizaciju sustava koji je sa stvarnom primjenom počeo već tijekom 2007. godine, dostavljanjem punomoći nositelja autorskog i srodnih prava i prijava njihovih audiovizualnih djela. Prikupljanje punomoći i prijava djela upravo je pri kraju i očekuje se prva raspodjela prikupljenih naknada.

3. Zaključak

3.1. Razvoj zakonodavnog okvira

Dinamika zakonodavnih izmjena i priprema za zakonodavne izmjene teče u skladu s predviđenim mjerama u Strategiji. Ne uočavaju se značajniji problemi po pitanju razvoja zakonodavnog okvira.

3.2. Unaprjeđenje institucionalnog okvira

Dinamika provedbe mjera Strategije usmjerenih na unaprjeđenje institucionalnog okvira prema izvješćima koja su pristigla DZIV-u teče u skladu s predviđenim.

3.3. Unaprjeđenje provedbe / ostvarivanja prava intelektualnog vlasništva

Mjere usmjerene na unaprjeđenje provedbe / ostvarivanja prava intelektualnog vlasništva prema pristiglim izvješćima realiziraju se prema planiranom.

3.4. Unaprjeđenje primjene /eksploatacije intelektualnog vlasništva kao razvojnog resursa

Prema pristiglim izvješćima dinamika provedbe mjera usmjerenih na unaprjeđenje primjene / eksploatacije intelektualnog vlasništva kao razvojnog resursa teče u skladu s predviđenim, s nekim poteškoćama.

3.5. Interesne skupine

Iz zaprimljenih izvješća društava za kolektivno ostvarivanje autorskog i srodnih prava te drugih sudionika sustava intelektualnog vlasništva, uočava se da su ovi subjekti aktivni u provedbi mjera predviđenih Strategijom, te da je dinamika provedbe mjera zadovoljavajuća.

3.6. Podizanje svijesti o intelektualnom vlasništvu, obuka i obrazovanje

Mjere Strategije usmjerene na Podizanje svijesti o intelektualnom vlasništvu, obuku i obrazovanje se provode zadovoljavajućom dinamikom.